

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

บทบาทของ ธปท. ต่อระบบการชำระเงิน

นางทองอุไร ลิ้มปิติ

รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

วันที่ 8 มีนาคม 2559 เวลา 10.30-12.00 น.

1. ความสำคัญของระบบการชำระเงิน
2. บทบาทของ ธปท. ด้านระบบการชำระเงิน
3. การดำเนินงานของ ธปท. ในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการชำระเงิน
4. แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment ของรัฐบาล

1. ความสำคัญของระบบการชำระเงิน

Digital Government

■ บริการแก่ภาครัฐกิจและประชาชนผ่านช่องทางดิจิทัล

- Online Service Platforms
 - Information One Stop Service
 - Government Mobile Application
- Document Exchange System ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ (e-Document)

ภาครัฐ

ธุรกิจ

ธนาคาร/
Non-bank

Payment Systems

Payment Systems

ตรงความต้องการ

ดี

มีประสิทธิภาพ

มั่นคงปลอดภัย

ถูก

ปลอดภัย

บริการ

โครงสร้าง
พื้นฐาน

ความรู้
ความเข้าใจ

Digital Business

■ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการทำธุรกรรม Straight-Through Processing

- e-Procurement
- e-Tracking
- e-Inventory/ e-Fulfillment
- e-Invoicing/
- e-Payment/ EIPP
- e-Receipt/ e-Tax Invoice

Digital Banking/ Payment

■ บริการทางการเงินผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ (Anywhere Anytime)

- ได้แก่ Digital Banking หรือ Mobile Banking/Payment เช่น
- Video Advisory Services
 - Online Banking Application
 - Self-Automated Terminal
 - Contactless Mobile Payment

European Union's Point of Single Contact

- **Points of Single Contact**
- **Online e-government portals :**
 - Information on rules & regulations
 - Online license application & document submission
 - One single point for different EU countries.

Visions

ยกระดับวงจรการค้าตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำด้วย e-Business เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจทั้งภายในประเทศและการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ

End State

“Economy of Speed”

Straight-Through Processing (e-Business / e-Payment / e-Tax Invoice)

ธุรกิจ
กระบวนการภาคธุรกิจ

e-Business
(กระบวนการภาคธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์)

e-Procurement

- Strengthen supplier ties
- Leaner value chain
- Faster
- Cost Saving

e-Invoicing

- สะดวกในการติดต่อซื้อขายสินค้าและบริการ

Electronic Invoice Presentment and Payment: EIPP

- สามารถตรวจสอบใบแจ้งหนี้และชำระเงินได้ทันที

e-Tracking

- เชื่อมโยง / แลกเปลี่ยนข้อมูลแบบ Real-time

e-Inventory

- เพิ่มประสิทธิภาพการเคลื่อนย้าย / จัดเก็บ / กระจายสินค้า

e-Commerce

- ขยายช่องทางจัดจำหน่าย

e-Marketing

- Wider prospect reach & 24*7
- Increased interactivity

ธนาคาร / Non-Bank

e-Payment
(การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์)

- Increased Cash Flow

ภาครัฐ

e-Receipt / e-Tax Invoice

(ใบรับอิเล็กทรอนิกส์ / ใบกำกับภาษี)

- ลดต้นทุนการพิมพ์ จัดเก็บเอกสาร

End State

Individual

ยกระดับวิถีชีวิตของประชาชนให้เข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวก รวดเร็ว ตอบสนองไลฟ์สไตล์ ในอนาคต

“Any where, Any time, Any device”

บริการปัจจุบัน

- Cards Payment + POS
- Basic Internet/ Mobile Banking
- Basic e-Wallet
- Branch/ ATM

แนวโน้มอนาคต

- Peer -to- Peer Payment via Mobile
 - Mobile No.
 - E-money to Other Telco

- One-stop Bill Presentment & Payment
- Touchpoint / Banking Agent / Telco Agent

- Card & Cardless
- Payment via Mobile
- E-commerce
- M-commerce

- B-to-B, Straight-Through-Processing (STP),

- e-Government Services
- Single Online Service Portal

- Cash
- Cheque + Document paper

- Cash
- Cheque + Document paper

SMEs/ Corporate

เสริมศักยภาพและสร้างโอกาสทางธุรกิจโดยการขยายช่องทางการค้า/การชำระเงินทางการเงินทางออนไลน์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และยกระดับวงจรการค้าตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ

Government

ยกระดับการให้บริการภาครัฐกิจและประชาชนด้วยการให้บริการที่รวดเร็ว เชื่อมโยงผ่านช่องทาง Digital

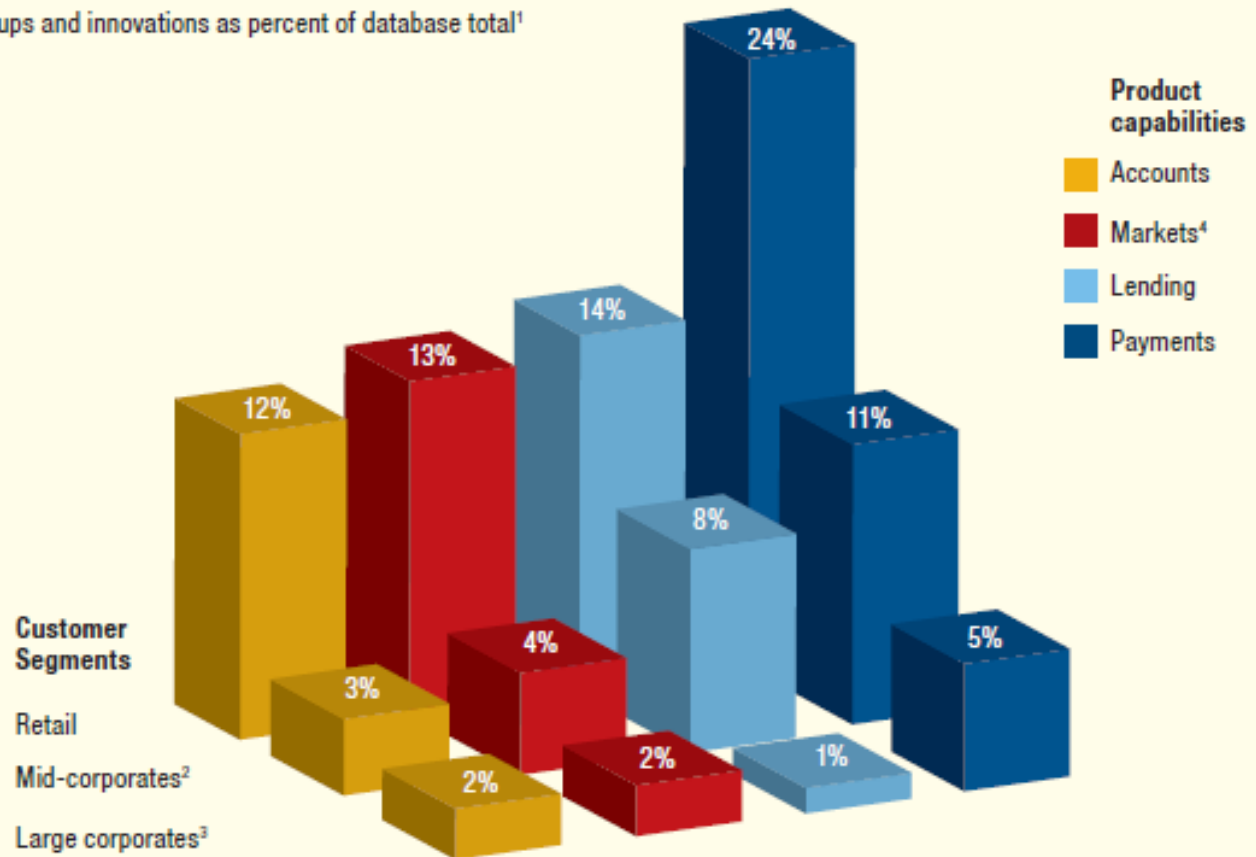
สัดส่วนของธุรกิจ Fintech ในต่างประเทศ

Exhibit 4

Payments has become the epicenter of fintech innovation

Distribution of fintech activity

Number of startups and innovations as percent of database total¹

¹ 350+ commercially most well-known cases registered in the database, might not be fully representative.

² Includes small and medium enterprises.

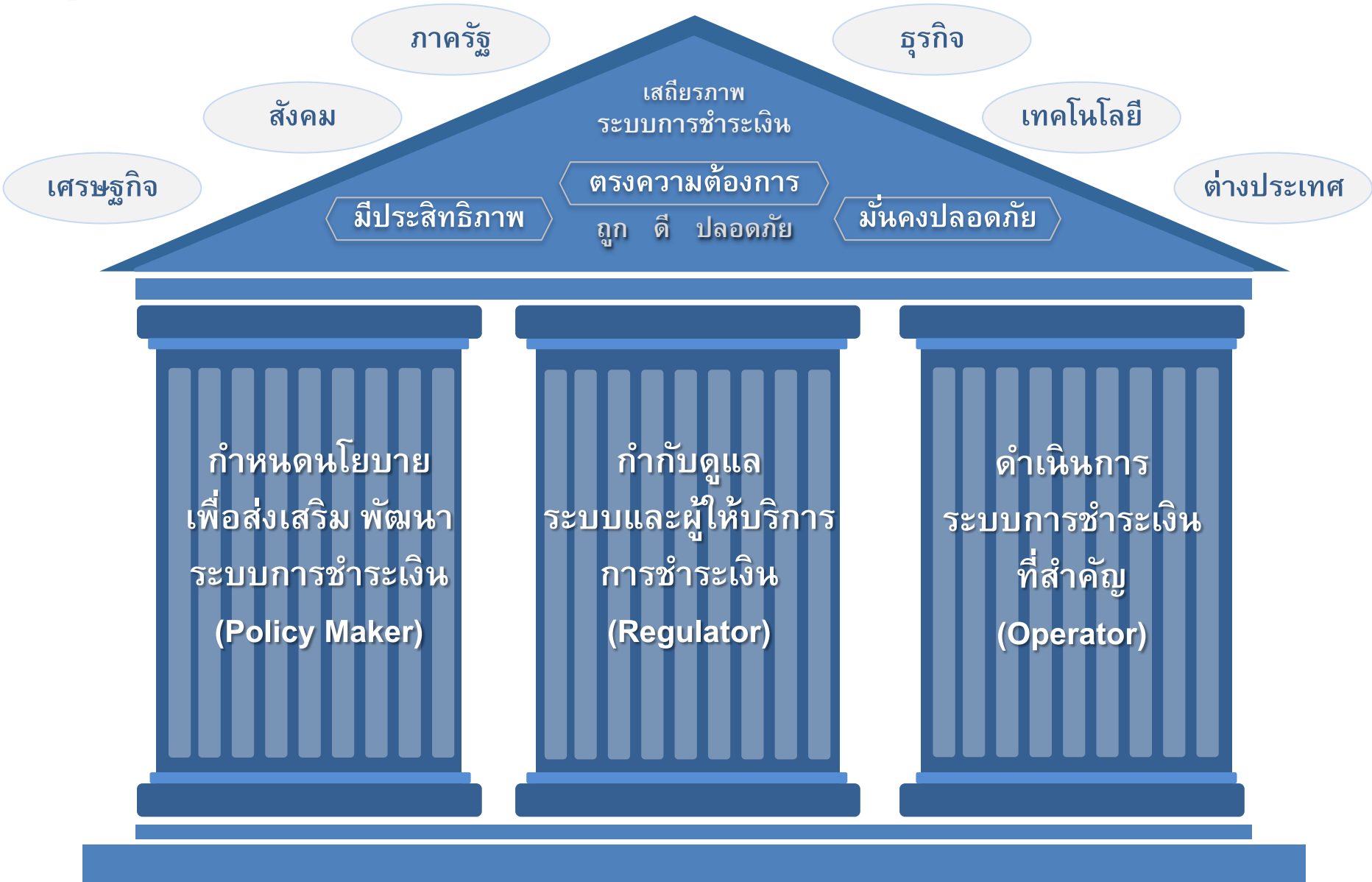
³ Including large corporates, public entities and non-bank financial institutions.

⁴ Includes investment banking, sales and trading, securities services, retail investment, mutual funds and asset management factory.

Source: McKinsey Panorama Fintech Database

2. บทบาทของ ธปท. ด้านระบบการชำระเงิน

2. บทบาทของ ธปท. ด้านระบบการชำระเงิน

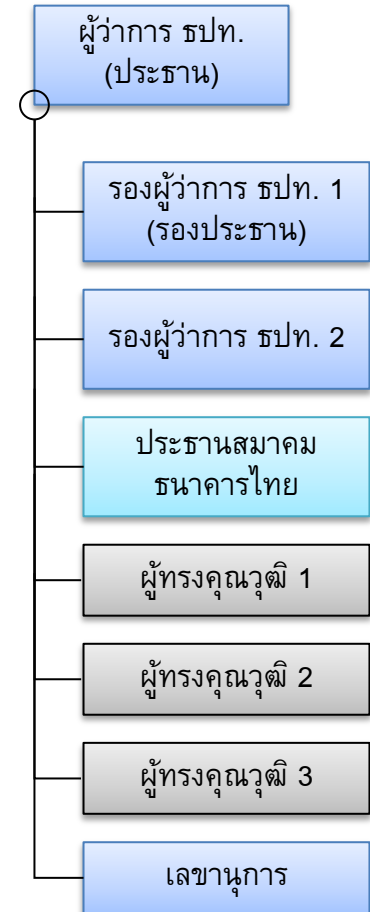
(1) Policy Maker

คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.)

อำนาจหน้าที่

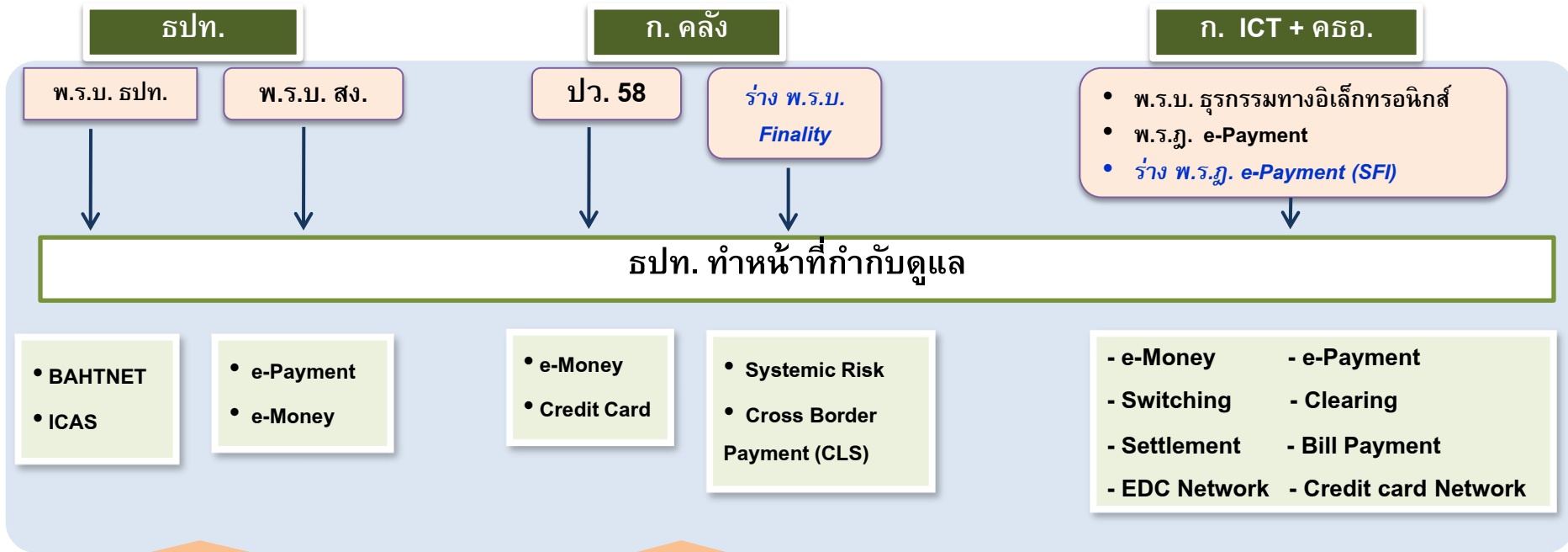
รับผิดชอบการวางนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงินเพื่อให้เกิดความปลอดภัยตลอดจนดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ

เหตุผล/ความจำเป็นในการยกร่างพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน

สภาพปัจจุบันของกฎหมายและการกำกับดูแลด้านระบบการชำระเงินและ e-Payment

แรงผลักดันจากภายใน

- กฎหมายหลายฉบับ
- ยังขาดหลักการที่สำคัญ (สากล)
 - Payment Finality
 - คุ่มครอง Float
 - คุ่มครองหลักประกันเพื่อการชำระดุล

แรงผลักดันจากภายนอก

- Digital Economy
 - ปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น
 - พ.ร.บ. Digital
- ความต้องการของภาคธุรกิจ
- นวัตกรรมใหม่ๆ

Payment Systems Act

- สอดคล้องกับมาตรฐานสากล
- เอื้อต่อการพัฒนา Infrastructure
- ส่งเสริมธุรกิจ e-payment

ประโยชน์ของการมีกฎหมายระบบการชำระเงิน

2. บทบาทของ ธปท. ด้านระบบการชำระเงิน (2) Regulator (ต่อ)

1. ยกระดับระบบการชำระเงินให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

- คุ้มครอง Payment Finality : รายการโอนเงินที่สำเร็จตามหลักเกณฑ์ของระบบแล้วจะไม่ถูกเพิกถอนได้
- คุ้มครองหลักประกันในการชำระดุล ไม่ให้ถูกบังคับเป็นทรัพย์สินที่ต้องชำระคืนแก่เจ้าหนี้กรณีที่สมาชิกถูกพิทักษ์ทรัพย์ หรือล้มละลาย
- คุ้มครองเงินรับล่วงหน้า ที่ผู้ให้บริการได้รับจากผู้ใช้บริการ (Float) เช่น ธุรกิจ e-money กรณีที่ผู้ให้บริการถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย

2. มีกฎหมายกำกับดูแลที่เป็นเอกภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลเสถียรภาพระบบการชำระเงิน

- รวบรวม กม. ที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินมาอยู่ที่เดียวกัน ให้เป็นเอกภาพ ได้แก่ ปว. 58 (e-money) พ.ร.ฎ e-Payment
- เพื่อลดความซ้ำซ้อนที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการส่งเสริมการแข่งขัน

3. การกำกับดูแลที่ยืดหยุ่นเอื้อต่อนวัตกรรมใหม่ ๆ

- ใช้หลักการกำกับเหมือนต่างประเทศ คือ การกำกับจะเน้นไปที่บริการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและดูแลความเสี่ยงต่อระบบการเงินและระบบการชำระเงินโดยรวม
- มีหลักการกำกับที่ค่อนข้างยืดหยุ่น สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับขนาดของธุรกิจและไม่เป็นอุปสรรคต่อการเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ

4. เสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันพัฒนาระบบการชำระเงินสู่ภูมิภาค

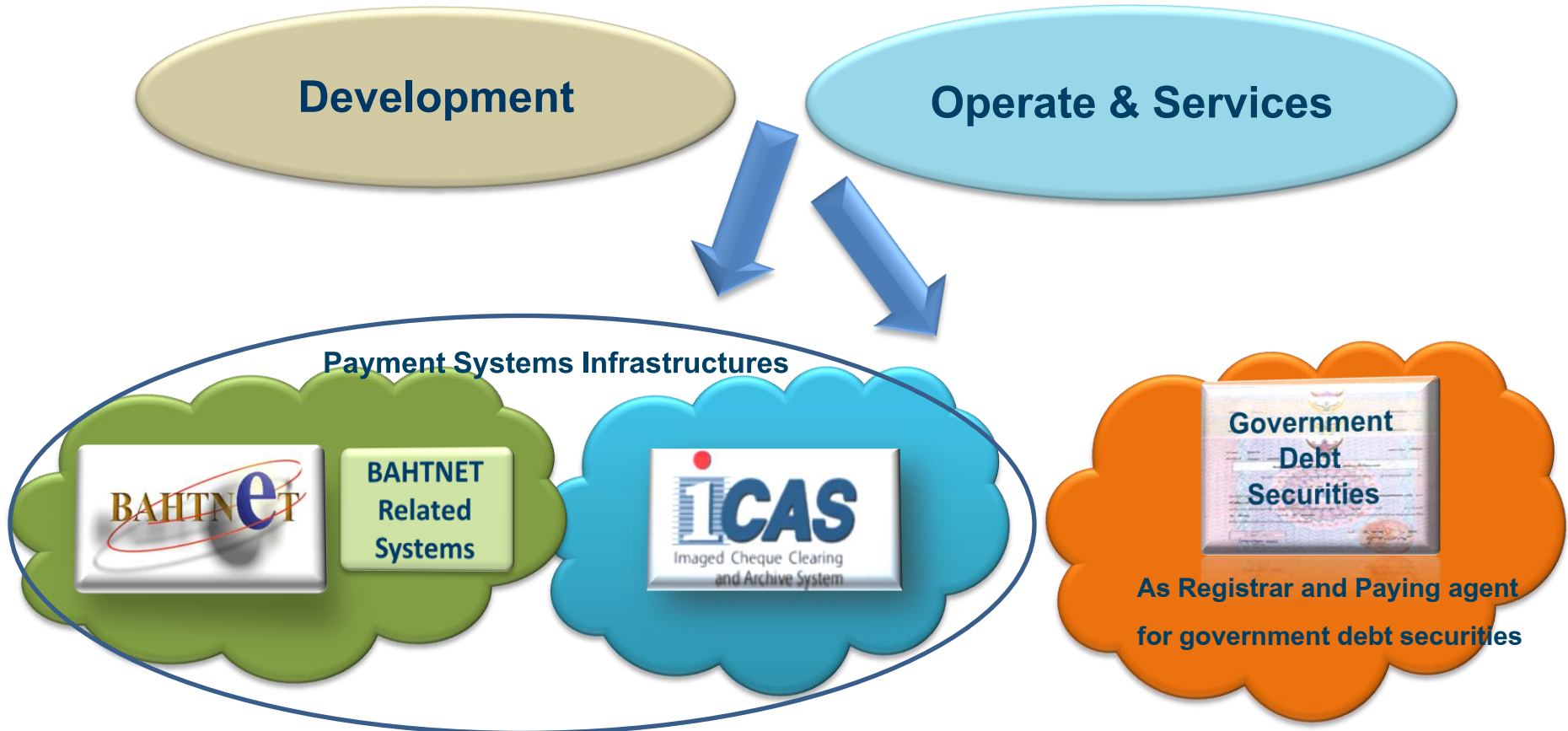

- สร้างความเชื่อมั่นและสนับสนุนธุรกรรมชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ คุ้มครองผู้บริโภค ให้มีบริการที่ปลอดภัย ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้
- ส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และ สนับสนุนนโยบาย Digital Economy ของรัฐบาล

2. บทบาทของ ธปท. ด้านระบบการชำระเงิน

(3) Operator

BAHTNET : Bank of Thailand Automated High Value Transfer Network

ICAS : Imaged Cheque Clearing and Archive System

BOT-EFS : Bank of Thailand Electronic Financial Services

3. การดำเนินการของ ธปท. ในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการชำระเงิน

แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน (Payment Systems Roadmap)

อดีต - ปัจจุบัน - อนาคต

Roadmap ฉบับ 2 (50-53)

สร้างความร่วมมือระหว่าง Stakeholder เพื่อส่งเสริมการใช้ e-Payment

- ระบบการหักบัญชีเช็คด้วยภาพ (ICAS) ลดเวลาการเรียกเก็บเช็คเหลือ 1 วัน (ธุรกิจ, รัฐ)
- มาตรฐานกลางข้อความชำระเงินระหว่างสถาบันการเงินกับภาคธุรกิจ (NPMS) (ธุรกิจ, รัฐ)
- กฎเกณฑ์ดูแลธุรกิจบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (ประชาชน, ธุรกิจ)

Roadmap ฉบับ 3 (55-59)

ส่งเสริมและพัฒนาระบบการชำระเงิน เพื่อสนับสนุนธุรกรรมทางเศรษฐกิจ

- ระบบ ICAS ครอบคลุมทั่วประเทศ (ธุรกิจ, รัฐ)
- มาตรการจัดการความเสี่ยงจากการชำระดุลสุทธิพร้อมกันหลายฝ่ายในระบบบาทเน็ต (Securities Requirement for Settlement: SRS) (ธุรกิจ, รัฐ)
- ส่งเสริมการจัดตั้ง Industry Body เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันและ share cost (ประชาชน, ธุรกิจ, รัฐ)
- การปรับเปลี่ยนบัตรเดบิตและบัตรเครดิตให้เป็นชิปการ์ด (Chip card) (ประชาชน)
- การกำหนดร่างแนวปฏิบัติ QR code สำหรับการชำระเงิน (ประชาชน, ธุรกิจ)
- การกำหนดร่างแนวนโยบาย ธปท. เรื่อง การเสริมสร้างความเชื่อมั่นการชำระเงินโดยอุปกรณ์เคลื่อนที่
- การพัฒนาข้อเสนอแนะมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จำเป็นต่อธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าด้วยข้อความอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการซื้อขายสินค้าและบริการ (Trade Service Message Standard) (ธุรกิจ, รัฐ)

Moving Forward

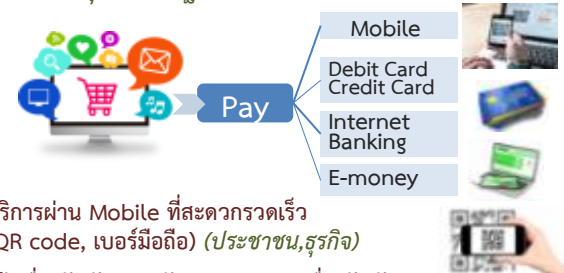
บริการผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่
ที่สนับสนุนช่องทางอิเล็กทรอนิกส์

โครงการ National e-Payment

- ระบบการชำระเงินแบบ Any ID, การขยายการใช้บัตร, ระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์, e-Payment ภาครัฐ และการให้ความรู้และส่งเสริมการใช้ e-Payment (ประชาชน, ธุรกิจ, รัฐ)

การพัฒนาบริการชำระเงินรายย่อย รองรับภาคธุรกิจภาครัฐ ประชาชน

- ช่องทางชำระเงินที่หลากหลายรองรับ e-Commerce/ m-Commerce (ประชาชน, ธุรกิจ, ภาครัฐ)

- บริการผ่าน Mobile ที่สะดวกรวดเร็ว (QR code, เบอร์มือถือ) (ประชาชน, ธุรกิจ)
- ใช้เครื่องรับบัตรร่วมกันและกระจายเครื่องรับบัตร (ประชาชน, ธุรกิจ, รัฐ)
- แนวทางลดการใช้เช็ค (การปรับโครงสร้างกลไกราคา/ e-Cheque) (ประชาชน, ธุรกิจ,)

ด้านต่างประเทศ

- การชำระเงินระหว่างประเทศ รองรับการค้า แรงงาน ท่องเที่ยว (ประชาชน, ธุรกิจ)

ด้านกฎหมาย

- กฎหมายระบบการชำระเงิน (Payment System Act) ที่เอื้อต่อการกำกับดูแลและพัฒนาระบบชำระเงิน (ประชาชน, ธุรกิจ, รัฐ)

Roadmap ฉบับ 1 (45-47)

วางรากฐานระบบการชำระเงินที่สำคัญ

- ระบบกลางที่รองรับการโอนเงินข้ามธนาคาร (NITMX) (ประชาชน, ธุรกิจ, รัฐ)
- มาตรฐาน Barcode รองรับบริการชำระเงินของภาคธุรกิจ (ประชาชน, ธุรกิจ)
- เชื่อมโยงระบบชำระเงินระหว่างประเทศอาเซียน (ประชาชน, ธุรกิจ)

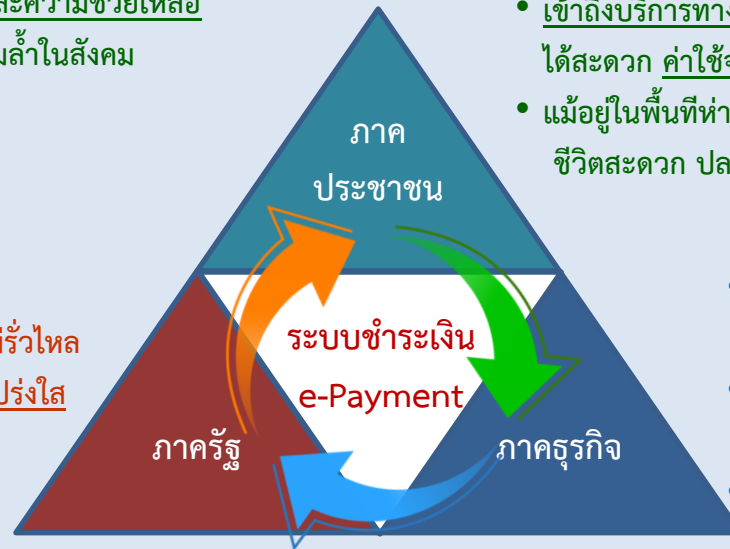
4. แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment ของรัฐบาล

เป้าหมาย : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบชำระเงินของประเทศ ให้เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างครบวงจร รองรับบริการโอนเงิน รับจ่ายเงินระหว่างประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ รวมถึงบูรณาการระบบภาษี และ รวมศูนย์จ่ายเงินสวัสดิการของภาครัฐ

ประโยชน์

- ผู้มีรายได้น้อยได้รับสวัสดิการและความช่วยเหลือ ถูกต้อง รวดเร็ว ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

- มีฐานข้อมูลผู้มีรายได้น้อยสามารถให้ความช่วยเหลือได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ไม่รั่วไหล
- การรับจ่ายเงินภาครัฐมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ลดโอกาสทุจริต
- เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ขยายฐานภาษี

- เข้าถึงบริการทางการเงินขั้นพื้นฐาน (ฝากถอนโอนชำระเงิน) ได้สะดวก ค่าใช้จ่ายต่ำ ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล
- แม้อยู่ในพื้นที่ห่างไกลยังสามารถใช้บัตรซื้อสินค้าได้ ไม่ต้องพกเงินสด ชีวิตสะดวก ปลอดภัยไม่ต่างกับคนในเมือง

- รับจ่ายเงินได้สะดวก ต้นทุนต่ำ ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์
- เพิ่มความสะดวกในการทำธุรกิจ (ease of doing business) และให้บริการลูกค้า
- ลดภาระการจัดการเอกสารเกี่ยวกับภาษี โดยใช้ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์

โครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ National e-Payment

1. Any ID

โครงสร้างพื้นฐาน
ระบบการชำระเงิน

- ระบบการโอนเงินแบบ Any ID : 5 ประเภท ID ได้แก่ เลขที่บัตรประชาชน, เลขที่บัญชีธนาคาร, หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่, e-Wallet ID และ e-Mail Address
- ลดข้อจำกัดของระบบปัจจุบัน และเพิ่มโอกาสทางธุรกิจให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ
- อำนวยความสะดวกให้ประชาชน ธุรกิจ และรัฐบาล

2. ขยายการใช้บัตร

Card

1) ข้อมูลชำระเงิน

- ส่งเสริมการใช้บัตรเดบิตแทนเงินสด
- ขยายจุดรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ทั่วถึง
- เป็นช่องทางจ่าย / ใช้เงินสวัสดิการ

3. ภาษีอิเล็กทรอนิกส์

VAT, WHT,
e-Tax Invoice

2) ข้อมูลธุรกรรม

3) ข้อมูลภาษี

- ได้ข้อมูลภาษีมาพร้อมข้อมูลชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ช่วยขยายฐานภาษี
- ส่งเสริมระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำและนำเสนอเอกสารพาณิชย์

4. e-Payment ภาครัฐ

สวัสดิการ/เงินช่วยเหลือ
การรับจ่ายเงินภาครัฐ

4) ข้อมูลสวัสดิการ

- จ่ายสวัสดิการภาครัฐแก่ประชาชนโดยใช้เลขที่บัตรประชาชน
- บูรณาการฐานข้อมูลผู้มีรายได้น้อย
- ระบายเงินภาครัฐด้วย e-Payment

5. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และให้ Incentive

ส่งเสริมการเข้าสู่
e-Payment

- ทุกหน่วยงานร่วมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชน เพื่อส่งเสริมการใช้ e-Payment
- ภาครัฐออกมาตรการจูงใจ เพื่อกระตุ้นการใช้ e-Payment แทนเงินสดและเช็ค

โครงการที่ ธปท. และสถาบันการเงิน มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก

โครงการ 1 : ระบบการชำระเงินแบบ Any ID

การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินกลาง
ของประเทศไทย

- รองรับการโอนเงินโดยใช้หมายเลขหรือรหัส (ID) เช่น เบอร์โทรศัพท์เคลื่อนที่ เลขที่บัตรประชาชน ในการระบุผู้รับโอน โดยลงทะเบียนผ่านธนาคาร
- ช่วยให้ประชาชนเข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวกมากยิ่งขึ้น สนับสนุน e-Commerce, e-Business และ Digital Economy
- เป็นพื้นฐานของบริการทางการเงินอื่นๆ เช่น ชำระบิล ชำระค่าสินค้าบริการ

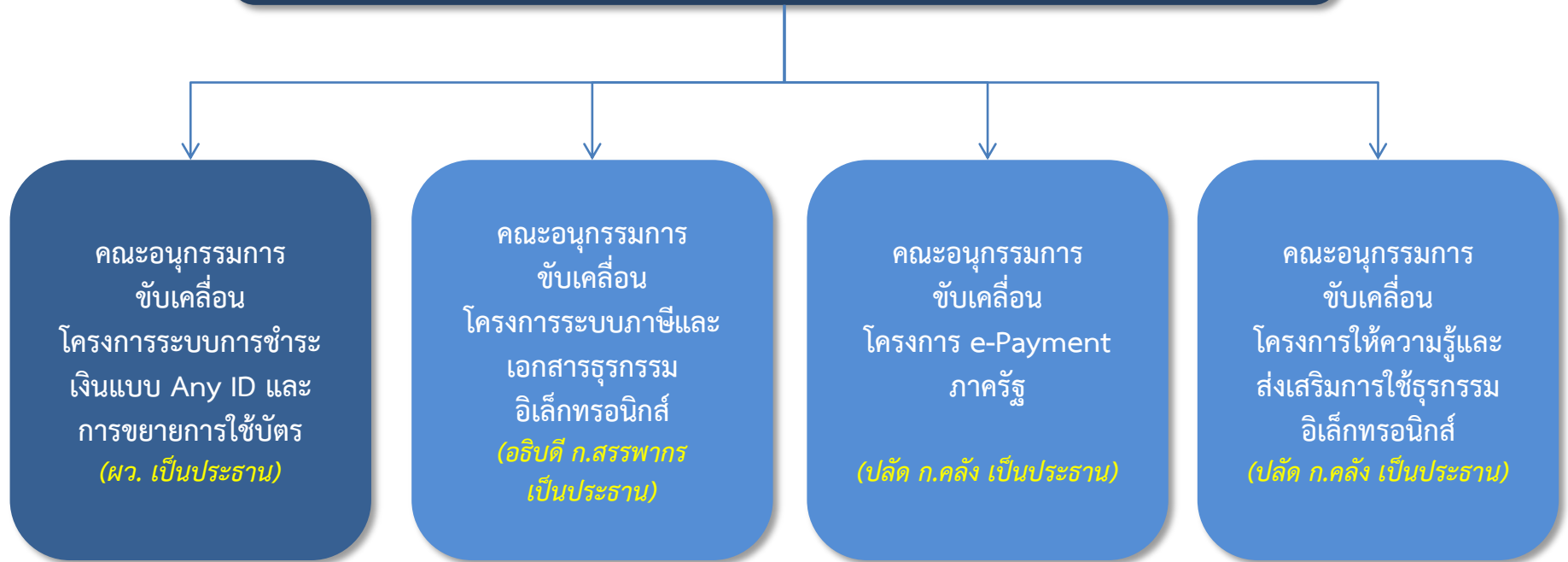
โครงการ 2 : การขยายการใช้บัตร

การพัฒนาระบบบริการและโครงสร้างพื้นฐานการใช้
บัตรอิเล็กทรอนิกส์อย่างครบวงจร

- ส่งเสริม e-Payment แทนการใช้เงินสด ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ
- กระจายจุดรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ
- ให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางหนึ่งในการให้บริการทางการเงินเข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึง และสนับสนุนการจ่ายเงินสวัสดิการจากภาครัฐไปสู่ประชาชนได้โดยตรง โปร่งใส ตรวจสอบได้ง่าย

คณะกรรมการขับเคลื่อนตามแผนยุทธศาสตร์ National e-Payment

Q & A